

Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén		
csoport száma:	1.	Szövegrészlet témája: Wakanda földrajzi helyzete és adottságai

Wakanda közlekedésében, politika- és településföldrajzában egyaránt meghatározóak az országot átszelő folyók, melyek szinte kivétel nélkül bővízűek és hajózhatóak is.

A térképen szereplő számos város neve a “Birnin” szóval kezdődik, mely wakandai nyelven várost jelent. A térképen szereplő összes város egy-egy híres Fekete Párduc után lett elnevezve. Legtöbbjük inkább valóságos erődítmény, mintsem város; egytől egyig a Wakandába vezető fő útvonalak mentén helyezkednek el, azokat őrzik és felügyelik.

Wakanda élelmezésében kitüntetett szerepe van az Alkama-síkságnak, melyet az ország éléskamrájaként is szoktak emlegetni. A délkeleti szomszédos ország, Niganda hagyományai szerint ez a terület hajdanán az ő országukhoz tartozott, míg a wakandaiak el nem orozták azt.

Az ország fő nyersanyaga a vibránium. Ennek a fémércnek köszönhetően Wakanda a világ egyik gazdaságilag legstabilabb országává vált. Az ország izolációs (elkülönülő) politikája miatt csak akkor kereskednek vibrániummal, amikor az feltétlenül szükséges. A vibránium ára 10 ezer dollár grammonként s a wakandai Szent Hegy gyomrában becslések szerint 10 ezer tonna vibránium szunnyad.

Az ország fontos erőforrásai közé tartozik még az uránium, a kőszén és a gyémánt.

Wakanda nem használ fosszilis energiahordozókat a szükséges energia előállításához, habár országuk területe nyersanyaglelőhelyekben gazdag. Ehelyett környezetbarát módon állítanak elő energiát. A legnagyobb arányban nap-, víz- és geotermikus energiát hasznosítanak.

forrás: <http://marvel.wikia.com/wiki/Wakanda>

(Az olvastt szöveg fordítás a megadott forrás részletei alapján.)

Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén		
csoport száma:	2.	Szövegrészlet témája: Wakanda nemzetközi kapcsolatai

Wakanda a korai törzsi időktől fogva erősen izolációs (elzárkozó) politikát folytatott a külvilággal szemben. Nem provokáltak vagy támadtak meg senkit, de amennyiben valaki engedély nélkül hatolt be az ország területére, az illetővel szemben igen szigorúan léptek fel - a büntetés szinte kivétel nélkül halál volt.

A modern idők beköszöntéig, mikor is a nemzetközi közösséghez való csatlakozás mellett döntött az ország vezetése, Wakanda ezt a politikát követte. Wakanda ma az Egyesült Nemzetek tagja, melynek köszönhetően a világ számos országában találkozhatunk wakandai nagykövetséggel, például New Yorkban is.

A wakandaiak körében máig sok és komoly vita forrása a világ felé történő nyitás. Ez a véleménykülönbség vezetett az ultrakonzervatív, xenofób (idegengyűlölő) csoport, a Desturi megalakulásához, akik a régi izolacionista (elkülönülő) utat akarnák visszaállítani.

forrás: <http://marvel.wikia.com/wiki/Wakanda>

(Az olvastt szöveg fordítás a megadott forrás részletei alapján.)

Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén		
csoport száma:	3.	Szövegrészlet témája: Wakanda politikai rendszere és államigazgatása

Az ősi időkben Wakanda törzsi társadalom volt. Ma a wakandai kormányzat egy ál-törzsi társadalmon nyugszik, az országban ugyanis nyolc törzs él együtt. Ez a nyolc egyesült törzs alkotja Wakanda lakosságát.

Ál-törzsi társadalomról annyiban beszélhetünk, hogy a külvilág felé Wakanda szeretné fenntartani az elmaradott törzsi életmód látszatát. A valóságban azonban a wakandai társadalom sok tekintetben fejlettebb, mint a hagyományos fejlett világ országainak lakossága.

A kormányzati reformokat követően a Wakandai Alkotmánybíróság az ország államformáját abszolút monarchiáról alkotmányos monarchiává változtatta meg.

Az államfő a Fekete Párduc, aki király/törzsfőnök, vallási vezető és fő katonai vezető is egyben. A cím látszólag dinasztikus alapon öröklődik, ám a valóságban bármely wakandai polgárnak jogában áll megküzdenie a címért a királyválasztási ceremónia keretében.

Wakanda mindennapi életének irányításában aktívan részt vesz egy törzsi vezetőkből álló Főtanács, a Taifa Ngao. Ez a tanács segíti az uralkodót az ország ügyeinek intézésében és a döntéshozatal során tanácsokkal látja el a királyt.

A király és a Főtanács székhelye a Királyi Palotában van, a fővárosban, Birnin Zana-ban.

forrás: <http://marvel.wikia.com/wiki/Wakanda>

(Az olvastt szöveg fordítás a megadott forrás részletei alapján.)

Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén		
csoport száma:	4.	Szövegrészlet témája: Wakanda egészségügyi rendszere és helyzete

Wakandának széleskörű, ingyenes és mindenki számára nyitott egészségügyi rendszere van, melyet javarészt az adóbevételekből működtetnek és tartanak fent.

Wakanda minden lakójának egyformán joga van az ingyenes egészségügyi ellátáshoz.

Ebben az országban az egyik legmagasabb a születéskor várható élettartam.

A wakandai polgárok életfunkcióit és egészségét születésüktől kezdve a csuklójukon viselt Kimoyo Gyöngyökön keresztül figyelik. A Kimoyo Gyöngyök folyamatosan továbbítják a viselőjük életjeleit, melyeket egy központi egészségmegfigyelő rendszer segítségével rögzítenek és vizsgálnak.

Wakandában évtizedek óta gyógyítani tudják a rákos megbetegedéseket. Az ország izolációs (elkülönülő) politikája miatt azonban ezt a technológiát mai napig vonakodnak megosztani a világ többi részével. Ahogyan a wakandai Főtanács egy tagja fogalmaz a dilemmával kapcsolatban: *“Ha valóban érdekelné őket az emberek egészsége akkor nem árulnának cigarettát.”*

forrás: <http://marvel.wikia.com/wiki/Wakanda>

(Az olvastt szöveg fordítás a megadott forrás részletei alapján.)

Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén		
csoport száma:	5.	Szövegrészlet témája: Wakanda oktatási rendszere és oktatáspolitikája

A wakandai kultúrában igen nagyra becsülik az oktatás fontosságát. A magas szintű oktatás ősidőktől kezdve sarkalatos pontja Wakanda életének és fejlődésének.

Az oktatás magas színvonalát jól mutatja, hogy ebben a országban az egyik legnagyobb az alfabetizmus (írástudók) aránya.

Wakandában egy tizenegy éves, általános és középfokú oktatást ötvöző közoktatási rendszer van érvényben, mely tandíjmentes. Ebből kifolyólag minden wakandai polgár alapfokú oktatásban részesül. A tizenegy éves képzést követően jóformán bármilyen karriert és szakmát választhatnak maguknak a wakandai lakosok.

A közoktatásból kikerülve sokan jelentkeznek az ország valamelyik ingyenes felsőfokú képzést biztosító egyetemére.

Az egyetemi tanulmányokon kívül más utak is nyitva állnak a wakandaiak előtt: dolgozhatnak a bányászatban, művelhetik a földet, foglalkozhatnak állattartással vagy egyéb szakmákat is űzhetnek. Példának okáért, a Dora Milaje (Királyi Testőrség) tagjainak egy Upanga nevezetű intézmény biztosítja a megfelelő kiképzést és oktatást.

Izolációs (elkülönülő) politikájuk miatt azonban a külföldi tanulmányok sokáig tiltottak voltak a wakandai lakosoknak. Az első külföldön tanuló wakandai T'Challa király volt, aki az Oxfordi Egyetemen mérnöki, gazdasági, politológiai és pszichológiai tanulmányokat is folytatott.

forrás: <http://marvel.wikia.com/wiki/Wakanda>

(Az olvastt szöveg fordítás a megadott forrás részletei alapján.)

Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén		
csoport száma:	6.	Szövegrészlet témája: Wakanda államvallása és belső vallási konfliktusa

Wakanda államvallása a párduckultusz. A kultusz gyökerei mintegy 10 ezer évre nyúlnak vissza, mikor is egy vibránium meteorit csapódott be Wakandába. Néhány wakandai szörnyű fájdalmak közepette démoni lényekké alakult át és öldökölni kezdte harcostársait. Bashenga törzsfő ekkor alapította meg a Fekete Párduc kultuszát és maga lett az első a Fekete Párducok hosszú sorában. Bashenga elzáratta a vibrániumot a kívülállók elől és vallási kultuszt hozott létre, mely feladata a vibránium védelme és a démoni lények - később az országot megtámadók - elleni harc lett.

A Fekete Párduc egy vallási titulus, melyet a wakandaiak választott törzsfője nyer el egy királyválasztó ceremónia keretében. A kultusz szerves része a párducruha, mely nem csupán egy vallási öltözk, de a törzsfői titulust is szimbolizálja.

A vallási szertartások részeként a választott Fekete Párducnak engedélyezett a szent Szív alakú Gyógyfű fogyasztása is, mely emberfeletti erővel, gyorsasággal és felfokozott érzékeléssel ruházza fel használóját.

A halott Fekete Párducokat a főváros közelében lévő Nekropoliszban helyezik örök nyugalomba.

Bastetet, a párducistent középpontba emelő Fekete Párduc kultusznak csupán egy kihívója van Wakandában, a Hanumán, (*angol változatában Ghekre*) Fehér Gorilla istent tisztelő Fehér Gorilla kultusz. A jabarik törzsfőnökét valószínűleg hasonló rituálé ruházza fel mágikus képességekkel, mint a Fekete Párducot. Habár utóbbit a többi wakandai törzs elutasítja, a Fehér Gorilla kultusz továbbra is létezik az északi hegyekben élő jabari törzs körében.

A második világháború alatt a Fehér Gorilla kultusz tagjaiban erősen fellángolt a gyűlölet a Fekete Párducot követő hívők ellen, amiért nem osztották meg velük gazdagságukat és a vibrániumot. Sértettségükben szövetségre léptek a náci különítményt vezető Vörös Koponyával, aki meg akarta szállni Wakandát, hogy elorozza vibránium készleteiket. Az akkori Fehér Gorilla része volt annak a náci elit csapatnak, mely megtámadta a wakandai Királyi Palotát, de végül elbukott.

forrás: <http://marvel.wikia.com/wiki/Wakanda>

(Az olvastt szöveg fordítás a megadott forrás részletei alapján.)

Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén		
csoport száma:	1.	Feladat témája: Wakanda földrajzi helyzete és adottságai
ELŐBB FIGYELMESEN OLVASSÁTOK EL A FELADATOKAT, mielőtt bármit tennétek! Olvassátok el a kapott szövegrészletet! Figyeljétek meg alaposan Wakanda térképét és fő adatait! <u>Tennivalók:</u> • Mutassátok be Wakandát a térkép és a szövegrészlet segítségével! • Válaszoljatok az alábbi kérdésekre: - Milyen az ország fekvése, milyenek a természeti adottságai? - Hol találhatóak a fő természetes erőforrások és mik azok? - Milyen országokkal szomszédos Wakanda és mik a természetes országhatárok? - Hol alakultak ki a nagyobb városok és mik lehetnek a városalapítás meghatározó szempontjai? • A kivetített térképen ezeket meg kell mutatni majd, javasolom, osszátok be, hogy ki, mit mutat meg a térképen! • Beszéljétek meg, ki lesz az, aki elmondja a feladatot és ki lesz az, aki ismerteti a megoldást! • Töltsétek ki az alábbi feladatkörökre vonatkozó részt, óra végén adjátok le!		
A csoporttagok feladatai		a tagok nevei:
1. a csoport vezetője		
2. ismerteti a feladatot		
3. ismerteti a megoldást		
4. értékeli a többi csoport munkáját		
5. időfelelős		
6. jegyzeteli a feladatmegoldásokat		

Társadalmi folyamatok a 21. század küszöbén		
csoport száma:	2.	Feladat témája: Wakanda nemzetközi kapcsolatai
ELŐBB FIGYELMESEN OLVASSÁTOK EL A FELADATOKAT, mielőtt bármit tennétek! Olvassátok el a kapott szövegrészletet! Figyeljétek meg alaposan Wakanda térképét és fő adatait! <u>Tennivalók:</u> • Mutassátok be Wakanda nemzetközi kapcsolatait a térkép és a szövegrészlet segítségével! • Válaszoljatok az alábbi kérdésekre: - Hogyan változott Wakanda hozzáállása a külvilághoz az idők során? - Milyen véleményen vannak ma a wakandaiak a külföldi nyitással kapcsolatban? Mutassátok be a két nagy tábor álláspontját! - Ti melyik csoporttal értetek egyet és miért? - Milyen negatív hozadéka lehetnek egy ilyen elzárkozó politikának Wakanda társadalmára nézve? - Ha szeretnél ellátogatni Wakandába milyen úton tehetnétek meg ezt? Hol folyamodhatnál belépési jogosultsághoz? • Beszéljétek meg, ki lesz az, aki elmondja a feladatot és ki lesz az, aki ismerteti a megoldásokat! • Töltsétek ki az alábbi feladatkörökre vonatkozó részt, óra végén adjátok le!		
A csoporttagok feladatai		a tagok nevei:
1. a csoport vezetője		
2. ismerteti a feladatot		
3. ismerteti a megoldást		
4. értékeli a többi csoport munkáját		
5. időfelelős		
6. jegyzeteli a feladatmegoldásokat		

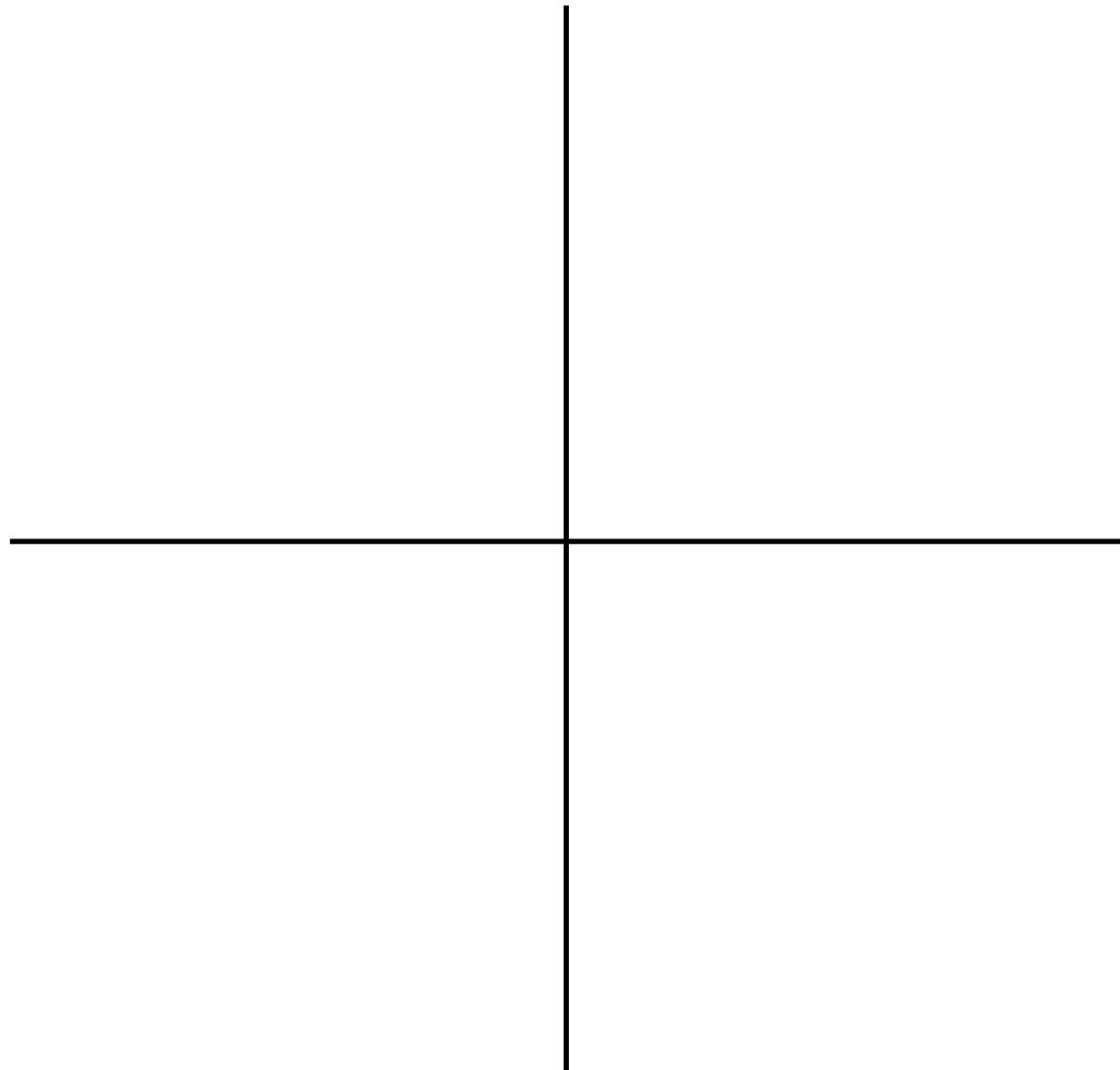

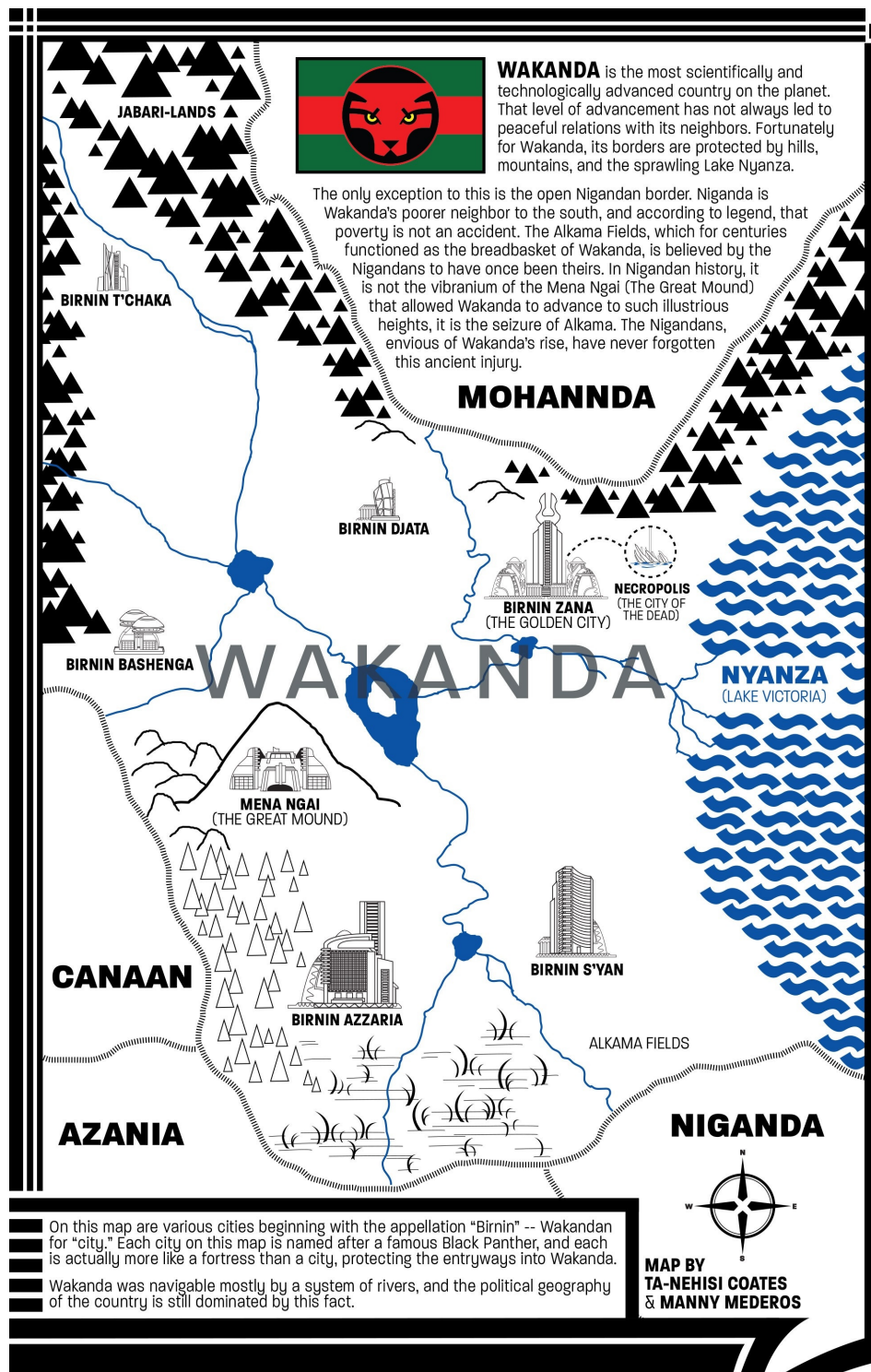
Óra értékelésére szolgáló koordináta-rendszer

Rajzolj egy tetszőleges jelet a koordináta-rendszerbe, amely kifejezi, hogy összességében hogyan érezted magad az órán!

y-tengely: hasznosság

x-tengely: élvezhetőség

Wakanda Királyság

Ország, Kelet-Afrika

Nemzeti mottó: "Wakanda mindenekfelett!"

Főváros: Birnin Zana

Államforma: alkotmányos királyság

Király: T'Challa

Hivatalos nyelvek: wakandai, yoruba, hausa

Hivatalos valuta: wakandai dollár

Népesség: 6 millió fő

Terület: *nem ismert*

Vallás: párduckultusz